

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

No7
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 102 sahifa,
1-iyul, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Umarova H. O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Umarova H. O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G' B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024-yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o’tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy bilimlarini shakllantirish.....	16
<i>Nazarov Odil Omanqulovich</i>	
“Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasi”da ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning o’rni	20
<i>Abirova Umida Nazarovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini oldini olish va uning ahamiyati	23
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o’g’li</i>	
Pedagogik jarayonda axloqiy qarashlarni shakllantirish usul va vositalari	27
<i>Xudoykulova Shaxlo Mamaniyozovna</i>	
Maktabgacha ta’lim tashkiloti tarbiyachilarining ijodkorligini rivojlantirishda ta’limiy o’yinlarning ahamiyati ..	31
<i>Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Aholining iqtisodiy axborot savodxonligini oshirishdagi muammo va kamchiliklar	34
<i>Rajabov Asliddin Xolmirzayevich</i>	
Favqulodda vaziyatlar yo’nalishi ta’limida muloqotning ahamiyati.....	37
<i>Boltayev Baxtiyor Yunusovich</i>	
Biologiya ta’limi va raqamli texnologiyalar	41
<i>E. Po’latova</i>	
Boshlang’ich ta’limga tayyorlov guruhi bolalarini kasbga yo’naltirishda stem yondashuvining ahamiyati	44
<i>Egamova Ravshanoy Surobjonovna</i>	
O’zbekiston TIMSS natijalarini qanday yaxshilashi mumkin?	
Innovatsion ta’lim yondashuvlari va samarali strategiyalar.....	48
<i>G’ayniddinov Shayxislom Tolibjon o’g’li</i>	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda mutaxassislar hamkorligi	53
<i>Isayeva Mushtariy Alisher qizi</i>	
Developing Student’s Critical Skills Through Technology-Enhanced English Lessons	56
<i>Mavlonova Dildora Shuxrat qizi</i>	
Bahrom Ro’zimuhammad she’rlarini o’qitishda integratsiya usulidan foydalanish	60
<i>Nomozova Dilobar Suyun qizi</i>	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo’lajak pedagoglarda altruizm ko’nikmalarini shakllantirish: bosqichlar va tamoyillar.....	65
<i>Norboyeva Moxigul Shavkat qizi</i>	
3D Modeling of Virtual Chemical Laboratories	68
<i>Qayumov Jamshid Ma’rufjon o’g’li</i>	
Fostering Metacognitive Skills in Efl Learners Through Ai-Supported Instruction: a Review of Recent Literature	73
<i>Ruzieva Maftuna</i>	
Onlayn va gibrid ta’lim sharoitida mashinasozlik texnologiyasi faniga qiziqishni oshirishning nazariy asoslari.....	78
<i>Sarimsakova Soxibaxon Raxmonjanovna</i>	
Loyihalashtirilgan integral darslar samaradorligi (9-sinflar uchun “metallar va ularning umumiy xususiyatlari” mavzusida)	81
<i>Sharipova Hakima Shavkatovna</i>	
Metacognition and Self-Regulated Learning	85
<i>Turayeva Nazira Ibragimovna</i>	
Методические возможности совершенствования обучения научной письменной речи на основе коммуникативно-деятельностного подхода	88
<i>Меденцева Наталья Петровна</i>	
Transformatsion jarayonlarda tibbiyot oliy ta’lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish strategiyalari	93
<i>Jonibekov Jasur Jonibekovich</i>	
O’zbek milliy musiqasi: boy madaniyat va san’atning ajralmas qismi.....	98
<i>Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi</i>	

“UZLUKSIZ MA’NAVIY TARBIYA KONSEPSIYASI”DA IJTIMOY- PEDAGOGIK HAMKORLIKNING O’RNI

Abirova Umida Nazarovna

Oriental universiteti Uzluksiz ta’lim pedagogikasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada “Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasi”ni amalga oshirish bosqichlari tahlil qilingan. O‘zbekiston yoshlar tarbiyasini yangilangan milliy g‘oya asosida, ilmiy-texnologik yondashuvlar bilan uyg‘unlashtirilgan holda isloh qilish zarurligi asoslab berilgan. Jumladan, tarbiya sohasida eskirgan, mavhum va natijasiz yondashuvlardan voz kechib, uni bugungi ijtimoiy ehtiyojlarga mos, aniq va samarali kompetensiyalar, axloqiy fazilatlar asosida tashkil etish zarurligi ta’kidlangan. Shuningdek, Konsepsiya doirasida oila, mahalla va ta’lim muassasalari o‘rtasidagi ijtimoiy-pedagogik hamkorlikni takomillashtirish yo‘llari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: shaxs, ta’lim, tarbiya, “Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasi”, oila, mahalla, ta’lim muassasasi, ijtimoiy muhit, ma’naviyat, ma’rifat, hamkorlik, faoliyat, qobiliyat, intizom, jasorat.

Abstract: This article analyzes the stages of implementing the “Concept of Continuous Spiritual Education”. It substantiates the necessity of reforming the youth education system in Uzbekistan based on a renewed national ideology and a scientific-technological approach. The paper emphasizes the transition from outdated, vague, and ineffective methods to clear, competence-based strategies aligned with current societal demands. Additionally, the article highlights ways to improve the social-pedagogical cooperation among families, local communities (mahalla), and educational institutions within the framework of the Concept.

Key words: personality, education, upbringing, “Concept of Continuous Spiritual Education”, family, mahalla, educational institution, society, spirituality, enlightenment, cooperation, activity, ability, discipline, courage.

Аннотация: В статье рассматриваются этапы реализации “Концепции непрерывного духовно-нравственного воспитания”. Обоснована необходимость реформирования системы воспитания молодежи в Узбекистане на основе обновлённой национальной идеи и современных научно-технологических подходов. Подчёркивается отказ от устаревших, неопределённых и малорезультативных методов в пользу чётких, ориентированных на современные требования, компетентностных и нравственных подходов. Особое внимание уделяется совершенствованию социально-педагогического взаимодействия семьи, махалли и образовательных учреждений в рамках реализации Концепции.

Ключевые слова: личность, образование, воспитание, “Концепция непрерывного духовного воспитания”, семья, махалля, образовательное учреждение, социум, духовность, просвещение, сотрудничество, деятельность, способности, дисциплина, мужество.

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 2019-yil 31-dekabrdagi 1059-sonli qarorida1 uzluksiz ma’naviy tarbiya:

- davlat ta’lim standartlariga muvofiq ta’lim dasturlarini amalga oshiruvchi davlat va nodavlat ta’lim muassasalari;
- ta’lim sohasida ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshiruvchi ilmiy-pedagogik muassasalar;
- davlat boshqaruvi organlari, jamoatchilik tashkilotlari, mahalla va oila institutlari orqali joriy etilishi belgilab qo‘yilgan.

Qarorga muvofiq, Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasi quyidagi to‘rt bosqichni qamrab oladi:

- Birinchi bosqich – oilalarda:
 - 1-davr – homila davri;
 - 2-davr – bola tug‘ilganidan 3 yoshgacha bo‘lgan davr;

- Ikkinchi bosqich – maktabgacha ta'lim (3–6 (7) yoshgacha bo'lgan davr);
- Uchinchi bosqich – umumiy o'rta ta'lim tizimida (ikki davr):
1-davr – 6 (7)–10 yoshgacha bo'lgan boshlang'ich sinf davri;
2-davr – 11–17 yoshgacha bo'lgan o'rta va yuqori sinflar;
- To'rtinchi bosqich – ishlab chiqarishda faoliyat ko'rsatayotgan va band bo'lmagan yoshlar, shuningdek, o'rta maxsus kasb-hunar hamda oliy ta'lim muassasalari tizimida (ikki davr):
1-davr – o'rta maxsus kasb-hunar va oliy ta'lim bilan qamrab olinmagan, shuningdek, ishlab chiqarishda faoliyat yuritayotgan va band bo'lmagan yoshlar (17–30 yosh);
2-davr – o'rta maxsus kasb-hunar va oliy ta'lim muassasalarining o'quvchi-talabalari (15–22 (24) yosh).
Ko'rinib turibdiki, ushbu Konsepsiya yuqorida sanab o'tilgan hamkorlarning tizimli va ilmiy asoslangan ijtimoiy-pedagogik hamkorligiga tayanishi zarur.

Yangi O'zbekistonda yoshlar tarbiyasini yangilangan milliy g'oya asosida, milliy-zamonaviy va ilmiy-texnologik yondashuvlar asosida isloh qilish; tarbiya sohasida eskirgan, umumiy, mavhum va natijasiz yondashuvlardan voz kechib, uni aniq, bugungi kun talablariga mos, tayanch kompetensiyalar va axloqiy fazilatlar asosida shakllantirish dolzarb vazifa sifatida qo'yilmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogika fanlari doktori, professor M. Quronov ilmiy rahbarligidagi ishchi guruh tomonidan “Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi” ishlab chiqilgan. Mazkur konsepsiyaning eksperimental sinovlari Toshkent shahri, Namangan va Samarqand viloyatlarining tuman va shaharlarida amalga oshirilgan. 2019-yil 31-dekabr kuni O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining

1059-sonli “Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qarori¹ qabul qilingan.

Tadqiqotimizning mazkur moddasida biz yuqorida ko'rsatilgan huquqiy-me'yoriy, ilmiy-uslubiy hamda konseptual asoslarga tayandik. Ya'ni, kollejlarda amalga oshiriladigan ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etishda, mahalla va oila hamkorligi quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- hamkorlik jarayoni ishtirokchilarining harakatlaridagi ish birligi;
- tarbiyalanuvchiga nisbatan hurmat va talab uyg'unligi;
- hamkorlik subyektlarining teng huquqliligi va yuksak mas'uliyati;
- faoliyat davomida millat va davlat manfaatlarining ustuvorligi;
- hamkorlikning ilmiy asoslanganligi.

Konsepsiyada mahalla, maktab va oilalarning tarbiyaviy hamkorligi quyidagilarga qaratilganligi ko'zda tutilgan: bolalarning jismoniy, ma'naviy va ijtimoiy shakllanishini ta'minlash; ularning ilk iqtidori, qiziqishi va aqliy imkoniyatlarini aniqlash; o'z xatti-harakatlariga nisbatan mas'uliyat hissini tarbiyalash; bo'sh vaqtni to'g'ri tashkil qilishni o'rgatish; atrof-muhitga ongli munosabatda bo'lish; shuningdek, do'stlik, baynalmilallik, vatanparvarlik fazilatlarini shakllantirish.

Biz uchun ushbu konsepsiyaning ma'naviy-ma'rifiy jihati hamda o'quvchilarda ma'naviy madaniyatni tarbiyalashdagi o'rni birlamchi ahamiyat kasb etadi. Konsepsiyani ushbu nuqtayi nazardan tahlil qilgan holda, mahalla, maktab va oila o'rtasidagi ma'naviy-ma'rifiy hamkorlik predmeti aniqlandi.

Mazkur masalaga pedagogik yondashuv, oilaning maktab bilan ma'naviy-ma'rifiy hamkorligini yanada mustahkamlashni taqozo etadi. Buning uchun, eng avvalo, Sharq, o'zbek mahallalari va oilalarida kechayotgan tarbiyaviy munosabatlarni qiyosiy tahlil qilish zarur.

Faylasuf olim M. Xolmatova oila va mahallani odamlarning tabiiy, iqtisodiy, huquqiy-ma'naviy munosabatlariga asoslangan birlik deb hisoblaydi. Uning ta'kidlashicha, ma'naviy munosabatlar deganda qo'shnilar, er-xotin, ota-ona va bolalar o'rtasidagi mehr-muhabbat, mehr-shafqat, mehr-oqibat, odob-axloq, ta'lim-tarbiya kabi insoniy tuyg'ular va talablar tushuniladi.

Olima insoniyatning uchinchi ming yilligida jiddiy o'zgarishlar sodir bo'lganini va bu o'zgarishlarning oilaga sezilarli ta'sir ko'rsatganini alohida ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbekiston Respublikasida “Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi” asosida yoshlarda ijtimoiy kompetensiyalarni takomillashtirishda kuzatish va ko'rsatish, savol-javob, og'zaki bayon, anketa so'rovi hamda zamonaviy tarbiya texnologiyalaridan foydalanildi.

Ijtimoiy pedagogika – har bir o'smirda kelajakka ishonch, madad, kuch-g'ayratni rivojlantiradi. U xalqimizni Vatan, millat, mustaqillik himoyasi yo'lida birlashtiradi, bunyodkor ishlarga safarbar etadi. Shu bois, O'zbekis-

1 <https://www.lex.uz/uz/docs/-4676839>

ton xalqini ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayotga eltuvchi "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"ni amalga oshirish, milliy g'oyamizni barchaning e'tiqodiga aylantirish, uni kelajagimiz bo'lgan yoshlar ongiga singdirish – bizning eng muhim pedagogik burchimizdir.

O'zbekistonning mustaqil taraqqiyot yo'lini belgilovchi Harakatlar strategiyasini amalga oshirish, o'zbek xalqining buyuk davlat barpo etish borasidagi maqsad va muddaolarini ro'yobga chiqarish, milliy g'oyamizni har bir O'zbekistonlikning mustahkam e'tiqodiga aylantirish, uni mehnatda, ijodda, kishilar bilan o'zaro munosabatlarda ustuvor tarzda namoyon etishga erishish – bizning pirovard maqsadimizdir.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev yoshlar tarbiyasiga, ayniqsa, qizlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlash masalasiga alohida e'tibor qaratib, quyidagicha qat'iy vazifa belgilaganlar:

"Oilalarda tibbiy va huquqiy madaniyatni yuksaltirish, kasb-hunar kollejlari hamda oliy o'quv yurtlarini bitirib chiqayotgan yoshlarimizni, avvalo, qiz bolalarni ish bilan ta'minlash davlat idoralarining birinchi galdagi vazifasi bo'lishi shart."

Darhaqiqat, o'zbek mahallalarida tarbiya o'zining murakkab va boy ma'naviy tizimiga ega ekanligi barchamizga ma'lum. Bu tarbiya jarayonida gender tamoyili, ya'ni jinsiy xususiyatlarni inobatga olish ham yaqqol namoyon bo'ladi. Jumladan, o'g'il bolaga bo'lajak uy egasi, urug'-avlod davomchisi va merosxo'r sifatida qaralgan bo'lsa, qiz bolaga esa yigitning yo'ldoshi, bo'lajak ona va uy bekasi sifatida yondashilgan

O'g'il bolalar tarbiyasida esa bosqichma-bosqich xususiyatlar kuzatiladi:

- 1–6 yoshgacha – bola hokim, ota esa tobe;
- 7–17 yoshda – ota hokim, o'g'il esa tobe;
- 18 yoshdan so'ng – ota bolaga do'st va hamkor bo'lishi kerak, deb ta'kidlash mumkin.

Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini amalga oshirish dasturining 49-bandida "O'g'il bolalarda ona Vatanga muhabbat, milliy g'oyaga sadoqat, mardlik, jasorat, fidoyilik, halollik, rostgo'ylik, hojatbarorlik, vijdonlilik, vazminlik, yigitlik g'ururi, or-nomus, mehr-oqibatlilik kabi fazilatlar, shuningdek, tadbirkorlik va oilaparvarlik malakalarini shakllantirishga qaratilgan treninglar dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish" keltirib o'tilgan.

Dasturning 50-bandida esa "Qiz bolalarda ona Vatanga muhabbat, milliy g'oyaga sadoqat, mehnatsevarlik, jonkuyarlik, oilaparvarlik, ibo, hayo, nafosat, did-farosat, qanoat, vafodorlik, mehribonlik, rahmdillik, kamtarlik, ziyraklik, mehmondo'stlik, bolajonlik, murosallilik, orastalik, saranjomlik, xushmuomalalik, pazandalik malakalarini shakllantirishga qaratilgan treninglar dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish" belgilangan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"ning mazmun-mohiyatini oila, ta'lim muassasasi va mahalla mas'ullarining ongiga singdirish, ta'lim-tarbiyaning turli uslub, vosita va shakllari orqali amalga oshirilishi shart. Ana shu vositalar orqali yoshlarga to'g'ri yashashni, salbiy illatlarga murosasiz bo'lishni, erkin fikrlashni va tayanch ijtimoiy kompetensiyalarni o'rgatish zarur.

Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasining har bir bosqichini uzviylik va izchillik bilan amalga oshirish muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning uzluksizligini ta'minlashda, ushbu konsepsiyaga asoslangan holda o'quvchilar ongiga milliy g'oya va ma'naviy fazilatlarini singdirish jarayonini muntazam va tizimli tarzda olib borish yuqori samaradorlikka erishishni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Xalq so'zi, 2017. 23-dekabr. № 258 (6952). – B. 5.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. 1059-sonli qaror: "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" // Qonunchilik hujjatlari. – 2019. 31-dekabr.
3. Mustaqillik: izohli ilmiy-ommabop lug'at. – Toshkent: "Sharq", 1998. – 320 b. – B. 115.
4. Inomova M.O. Oilada bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlardan foydalanishning pedagogik asoslari: Ped. fan. dokt. diss. – Toshkent, 1998. – 34 b.
5. Umarov H., Haydarov Q., Xoliqov M. Xalq rasm-rusumlari. – Samarqand: G'. G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti bo'limi, 1991. – 8 b.
6. Alimov U. Fazilatli avlod. – Toshkent: "Muharrir", 2019. – 42 b.
7. Quranbayev Q.Q. Talabalarning ma'naviy-ijtimoiy faolliklarini rivojlantirishning pedagogik asoslari. – Toshkent, 2000. – 4 b.
8. Mavrulov A. Ma'naviy barkamol inson tarbiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2008. – B. 11–12.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.